

**Buck
Consultants
International**

Actueel beeld campussen in Nederland

Nieuwegein, 22 november 2012

Drs. René Buck
Directeur Buck Consultants International

Buck Consultants International
Postbus 1456
6501 BL Nijmegen
Telnr : 024 379 02 22
Mobiel : 065 337 26 12
Fax : 024 379 01 20
E-mail : rene.buck@bciglobal.com

- 1 Achtergrond**
- 2 Beoordeling van campussen**
- 3 Resultaten beoordeling**
- 4 Meerwaarde & magneetwerking**
- 5 Campussen in overheidsbeleid**

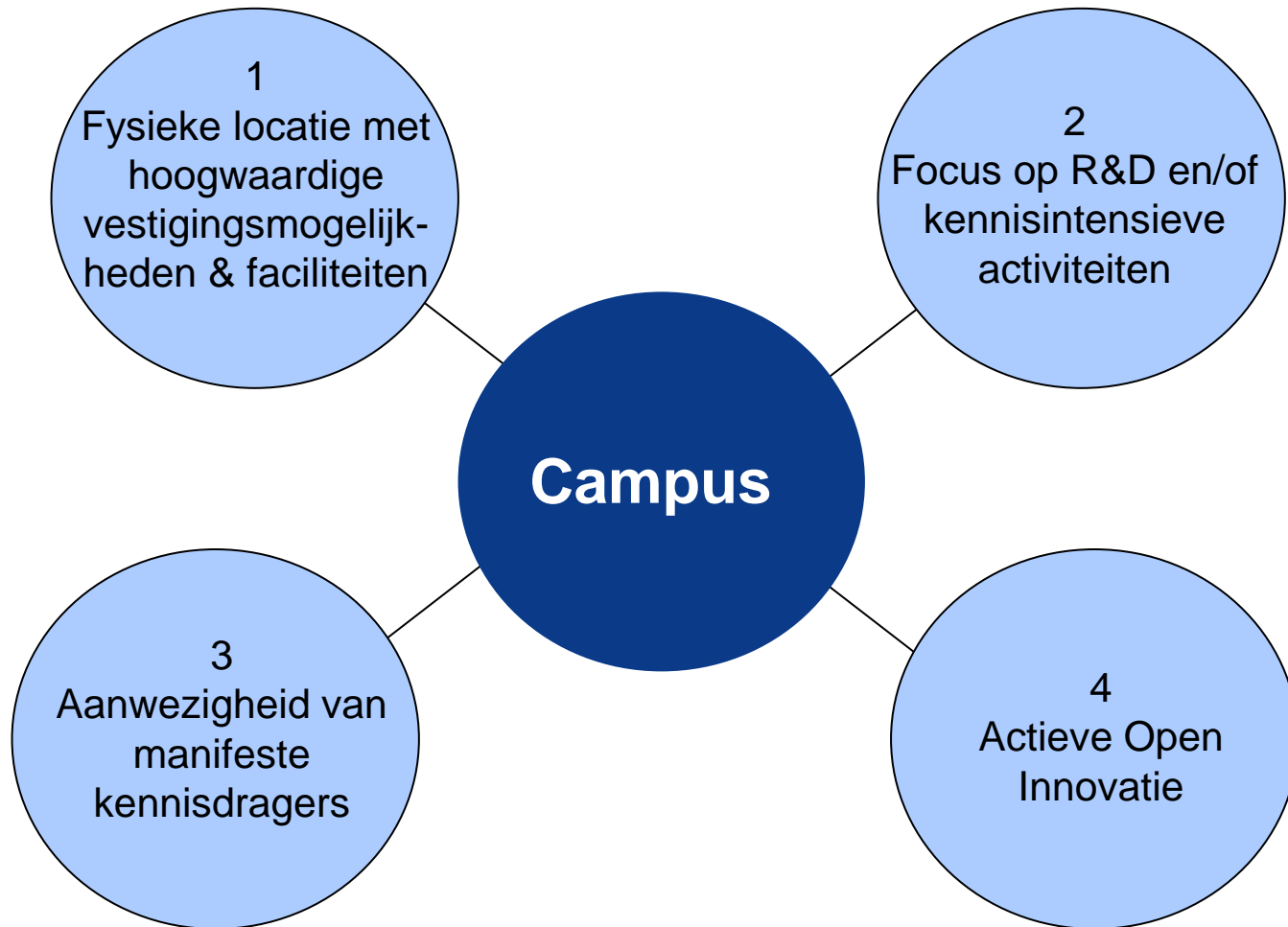
1 Achtergrond

- In opdracht van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (Min. E,L&I) heeft BCI een overzicht van campussen/science parks (en initiatieven daartoe) opgesteld. Deze actualisatie vindt plaats in navolging van het inventariserend onderzoek dat BCI voor het Ministerie heeft uitgevoerd in 2009
- In Nederland worden campussen als volgt gedefinieerd:
 - **Science & research parken**
(Parkachtige) bedrijventerreinen, waar R&D plaatsvindt door universiteiten, ziekenhuizen, onderzoeksinstituten en bedrijven
 - **Open innovatie campus**
(Voormalige) bedrijfscampus waar een ‘anchor tenant’ R&D verricht, waarop ook andere bedrijven zich kunnen vestigen en onderlinge wisselwerking en samenwerking op onderzoeksgebied actief wordt gestimuleerd

Vier kernelementen van een campus

Buck
Consultants
International

Bron: Ministerie van Economische Zaken/BCI

- Van alle initiatieven is nagegaan:
 - Status van het initiatief: ideefase, opstartfase, groeifase, volwassenfase
 - Match met de vier kernelementen
 - Aansluiting op het Topsectorenbeleid
 - Bewezen magneetwerking: vestiging van bedrijven/kennisinstellingen (aantallen bedrijven/instituten en arbeidsplaatsen)
- In twee slagen zijn de campussen beoordeeld:
 - Ronde 1: Welke initiatieven zijn 'echte' campussen en welke niet? (ontwikkelingsfase en 4 kernelementen)
 - Ronde 2: Hoe belangrijk zijn de 'echte' campussen (meerwaarde/magneetwerking en aansluiting beleid)?
- Via deskresearch en korte interviews met vertegenwoordigers van campussen en -initiatieven, is informatie verzameld

2 Beoordeling van campussen

In totaal zijn 74 campussen beoordeeld aan de hand van hun ontwikkelingsfase en de 4 kernelementen van een campus:

1 Ontwikkelingsfase	<ul style="list-style-type: none">• Idee• Opstart• Groei• Volwassen• Gaat niet door
2 Focus op R&D/ Technologiegedreven activiteiten	<ul style="list-style-type: none">• Ja• Nee
3 Hoogwaardige bedrijfsomgeving (incl. faciliteiten) (meer dan een incubator)	<ul style="list-style-type: none">• Ja, ruim• Ja, beperkt• In ontwikkeling• Nee
4 Manifeste kennisdrager (universiteit, UMC/ziekenhuis, onderzoeks- instituut, hogeschool, R&D centrum van groot internationaal opererend bedrijf)	<ul style="list-style-type: none">• Ja• Nee
5 Actieve Open Innovatie	<ul style="list-style-type: none">• Ja• Opstart• Nee

- Alle campussen zijn beoordeeld op de vier kernelementen waarbij aan elke 'score' een kleur is gegeven
 - Meest gunstig
 -
 -
 - Minst gunstig

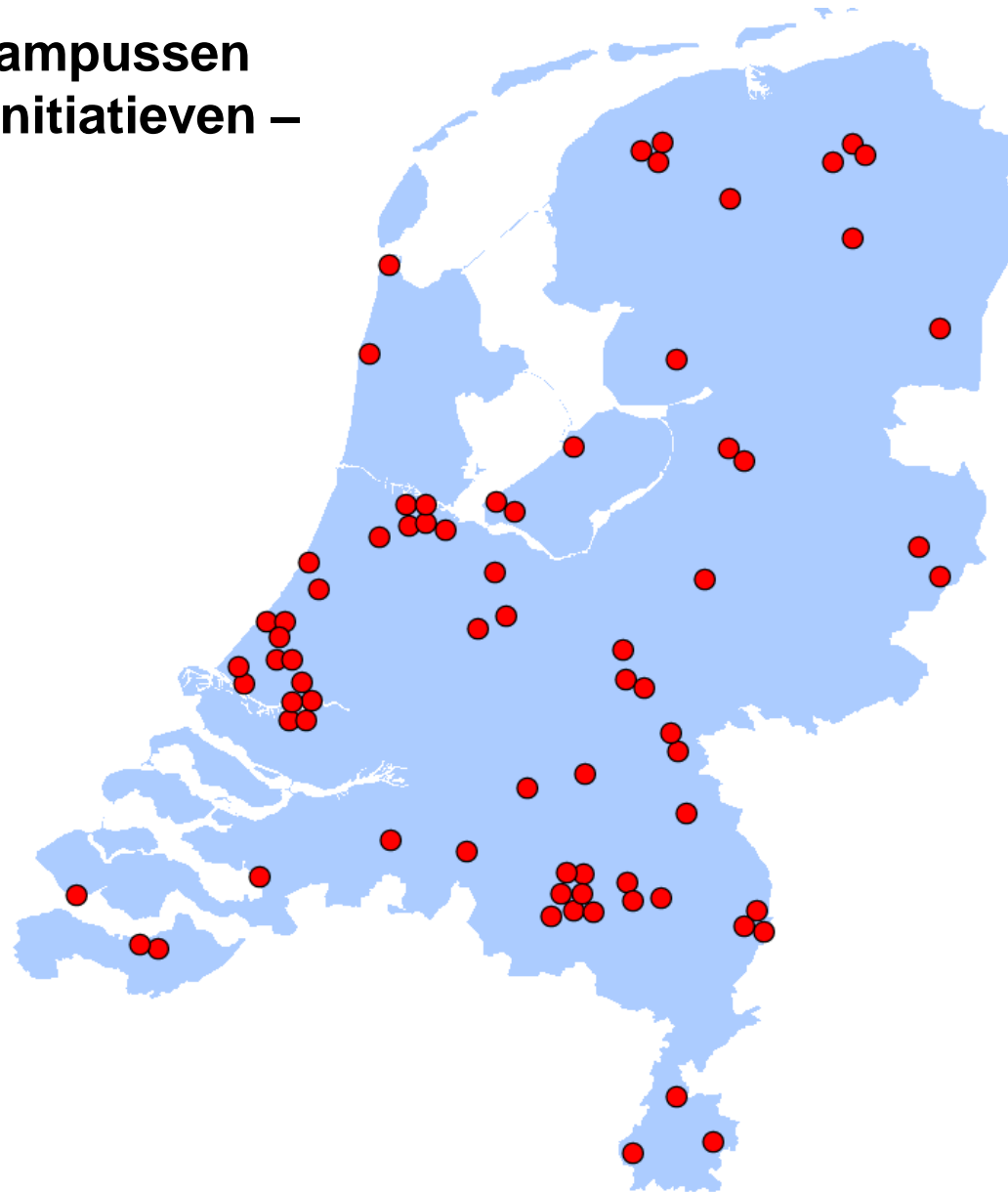
Belangrijke opmerkingen bij de analyse

- **Noodzakelijke voorwaarde voor een campus is een manifeste kennisdrager en focus op R&D**
- Bij kernelement 4: Actieve open innovatie
 - Een belangrijke succesfactor voor een campus is een 'dedicated' open-innovatie organisatie. Dit is een organisatie die zich bezig houdt met samenwerkingsrelaties binnen en buiten de campus, kennisvalorisatie, kennistransfer, netwerkvorming, business development en acquisitie van bedrijven
- Initiatieven in de ideefase hebben geen eindbeoordeling wel/niet campus gekregen, tenzij al duidelijk is dat een manifeste kennisdrager afwezig is

Overzicht Campussen en Campusinitiatieven – medio 2012

Buck
Consultants
International

Bron: Buck Consultants International

Friesland

Naam Campus	Locatie	1	2	3	4	5	Wel / Geen Campus
		Ontwikkelings- fase	Focus op R&D en/of technologie- gedreven activiteiten	Hoogwaardige bedrijfsomgeving (incl. faciliteiten)	Manifeste kennisdrager	Actieve open innovatie	
1 Kennispark Leeuwarden	Leeuwarden	Opstart	Nee	Nee	NHL, Stenden	Nee	Nee
2 Wetsus/Watercampus	Leeuwarden	Groei	Ja	Ja, beperkt, uitbreiding gepland	TTI Wetsus, VHLarenstein	Ja	Ja
3 Dairy Campus	Leeuwarden	Idee	Ja	Ja, ruim	WUR (dep.)	Opstart	?
4 High Tech Campus	Drachten	Idee	Ja?	Nee	Philips	Opstart	?

Groningen

Naam Campus	Locatie	1	2	3	4	5	Wel / Geen Campus
		Ontwikkelings- fase	Focus op R&D en/of technologie- gedreven activiteiten	Hoogwaardige bedrijfsomgeving (incl. faciliteiten)	Manifeste kennisdrager	Actieve open innovatie	
5 Healthy Ageing Campus	Groningen	Opstart	Ja	Ja, beperkt	UMCG	Ja	Ja
6 Zernike Energy Science Park	Groningen	Groei	Ja	Ja, ruim	RUG, Hanze Hogeschool	Ja	Ja

Drenthe

Naam Campus	Locatie	1	2	3	4	5	Wel / Geen Campus
		Ontwikkelings- fase	Focus op R&D en/of technologie- gedreven activiteiten	Hoogwaardige bedrijfsomgeving (incl. faciliteiten)	Manifeste kennisdrager	Actieve open innovatie	
7 Health Park North	Roden	Idee	Ja	Ja, ruim	Nee	Opstart	Nee
8 Kenniscampus Sensortechnologie	Assen	Idee	Ja	Nee, beperkt	Incas, Hanze Hogeschool	Ja	?
9 Kenniscampus Emmen	Emmen	Opstart	Nee	Ja, beperkt	Stenden	Nee	Nee

Overijssel

Naam Campus	Locatie	1	2	3	4	5	Wel / Geen Campus
		Ontwikkelings- fase	Focus op R&D en/of technologie- gedreven activiteiten	Hoogwaardige bedrijfsomgeving (incl. faciliteiten)	Manifeste kennisdrager	Actieve open innovatie	
10 Kennispark Twente	Enschede	Volwassen	Ja	Ja, ruim	UT	Ja	Ja
11 Thales High Tech Campus	Hengelo	Opstart	Ja	In ontwikkeling	Thales	Opstart	Ja
12 Polymer Science Park	Zwolle	Opstart	Ja	Ja	DSM, Wavin	Opstart	Ja
13 Windesheim Campus	Zwolle	Opstart	Nee	Nee	Hogeschool Windesheim	Nee	Nee

Gelderland

**Buck
Consultants
International**

		1	2	3	4	5	
Naam Campus	Locatie	Ontwikkelings- fase	Focus op R&D en/of technologie- gedreven activiteiten	Hoogwaardige bedrijfsomgeving (incl. faciliteiten)	Manifeste kennisdrager	Actieve open innovatie	Wel / Geen Campus
14 Noviotech Campus	Nijmegen	Opstart	Ja	Ja, beperkt	NXP	Opstart	Ja
15 Mercator Science Park	Nijmegen	Groei	Ja	Ja, beperkt	RUN, HAN	Ja	Ja
16 Wageningen UR Campus	Wageningen	Volwassen	Ja	Ja, ruim	WUR, DLO	Ja	Ja
17 Achmea Campus	Apeldoorn	Idee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
18 Kenniscampus	Ede	Idee	Nee	Nee	Chr. Hogeschool Ede	Nee	Nee
19 Biorefinery Campus	Renkum	Idee	Ja, deels	Ja, beperkt	Norske Skog Parengo	Nee	Nee

Flevoland

		1	2	3	4	5	
Naam Campus	Locatie	Ontwikkelings- fase	Focus op R&D en/of technologie- gedreven activiteiten	Hoogwaardige bedrijfsomgeving (incl. faciliteiten)	Manifeste kennisdrager	Actieve open innovatie	Wel / Geen Campus
20 Health Campus	Almere	Idee, on hold	Ja	Ja	Nee	Nee	Nee
21 Creative Campus	Almere	Opstart	Nee	Ja, ruim	Nee	Nee	Nee
22 Emerging Disease Campus	Lelystad	Idee	Ja	Nee	Centraal Vet.Instituut	Opstart	?
23 Geomatics Businesspark	Marknesse	Opstart	Ja	Ja, beperkt	NLR	Opstart	Ja

Utrecht

		1	2	3	4	5	
Naam Campus	Locatie	Ontwikkelings- fase	Focus op R&D en/of technologie- gedreven activiteiten	Hoogwaardige bedrijfsomgeving (incl. faciliteiten)	Manifeste kennisdrager	Actieve open innovatie	Wel / Geen Campus
24 Science Park Utrecht	Utrecht	Groei	Ja	Ja, ruim	UU, Danone, UMC + onderzoeks- instituten	Ja	Ja
25 Life Science Campus	Bilthoven	Idee	Ja	Ja, beperkt	RIVM tot 2016, NVI/Bilthoven Biologicals BV	Nee	?

Noord-Holland

Naam Campus	Locatie	1 Ontwikkelings- fase	2 Focus op R&D en/of technologie- gedreven activiteiten	3 Hoogwaardige bedrijfsomgeving (incl. faciliteiten)	4 Manifeste kennisdrager	5 Actieve open innovatie	Wel / Geen Campus
26 AMC Medical Business Park	Amsterdam	Opstart	Ja	Ja, ruim	AMC, UvA	Opstart	Ja
27 VU Campus	Amsterdam	Idee	Ja	Ja, nog onbekend	VU, VUMC	Opstart	?
28 Amsterdam Science Park	Amsterdam	Volwassen	Ja	Ja, ruim	UvA, CWI, NIKHEF, AMOLF	Ja	Ja
29 Shell NTC/ New Energy Docks	Amsterdam	Gaat niet door als campus	x	Alleen incubator	x	x	x
30 Mediapark	Hilversum	Volwassen	Nee	Ja	Nee	Nee	Nee
31 ECN Petten	Petten	Idee	Ja	Ja, beperkt	ECN	Nee	?
32 Abbott Laboratories	Weesp	Gaat niet door als campus	x	x	x	x	x
33 A4 Logistieke Campus	Schiphol	Idee	Nee	In ontwikkeling	Nee	Nee	Nee
34 Maritime Campus	Den Helder	Idee	Ja	Nee	Nee	Opstart	Nee

Zuid-Holland

**Buck
Consultants
International**

Naam Campus	Locatie	1 Ontwikkelings- fase	2 Focus op R&D en/of technologie- gedreven activiteiten	3 Hoogwaardige bedrijfsomgeving (incl. faciliteiten)	4 Manifeste kennisdrager	5 Actieve open innovatie	Wel / Geen Campus
35 TU Delft/ Technopolis (TIC Delft)	Delft	Volwassen	Ja	Ja, ruim	TU, TNO, Deltares	Ja	Ja
36 Biotech Campus Delft (TIC Delft)	Delft	Opstart	Ja	Ja, ruim	DSM	Opstart	Ja
37 ICT/Creatieve Campus Binckhorst	Den Haag	Gaat niet door als campus	x	x	x	x	x
38 Internationale Zone	Den Haag	Groei	Nee	Ja, ruim	Nee	Nee	Nee
39 Technologie Park Ypenburg	Den Haag	Gaat niet door als campus	x	x	x	x	x
40 Bio Science Park	Leiden	Volwassen	Ja	Ja, ruim	LMC, LEI, Crucell	Ja	Ja
41 Space Business Park	Noordwijk	Groei	Ja	Ja, beperkt	ESA	Ja	Ja
42 Biobased Campus	Rotterdam	Gaat niet door als campus	x	X	x	x	x
43 Erasmus MC Campus	Rotterdam	Gaat niet door als campus	x	Start up's R'dam Science Toren	x	x	x
44 Rotterdam Climate Campus	Rotterdam	Gaat niet door als campus	x	x	x	x	x
45 Research Business Park Schieveen	Rotterdam	Gaat niet door	x	x	x	x	x

Zuid-Holland

		1	2	3	4	5	
Naam Campus	Locatie	Ontwikkelings- fase	Focus op R&D en/of technologie- gedreven activiteiten	Hoogwaardige bedrijfsomgeving (incl. faciliteiten)	Manifeste kennisdrager	Actieve open innovatie	Wel / Geen Campus
46 RDM Campus	Rotterdam	Opstart	Ja, development	Ja, beperkt	Nee	Nee	Nee
47 Greenport Horti Campus	Westland	Idee	Ja	Nee, beperkt	Nee	Nee	Nee
48 Biobased Park	Westland	Idee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee

Zeeland

		1	2	3	4	5	
Naam Campus	Locatie	Ontwikkelings- fase	Focus op R&D en/of technologie- gedreven activiteiten	Hoogwaardige bedrijfsomgeving (incl. faciliteiten)	Manifeste kennisdrager	Actieve open innovatie	Wel / Geen Campus
49 Bèta Campus	Terneuzen	Idee	Ja	Nee	Dow, ROC	Nee	Nee
50 Bio Park/ Biobase Europe	Terneuzen	Opstart	Nee	Nee	Cargill	Opstart	Nee
51 Maritiem	Vlissingen	Idee	Nee	Nee	Hogeschool	Nee	Nee

Noord-Brabant

Naam Campus	Locatie	1 Ontwikkelings- fase	2 Focus op R&D en/of technologie- gedreven activiteiten	3 Hoogwaardige bedrijfsomgeving (incl. faciliteiten)	4 Manifeste kennisdrager	5 Actieve open innovatie	Wel / Geen Campus
52 Health Technology Park	Best	Opstart	Ja	In ontwikkeling	Nee (Maxima Medisch Centrum –streekz’huis)	Opstart	Nee
53 Health Campus	Boxmeer	Opstart	Ja	In ontwikkeling	Nee (Maas streek z’huis)	Opstart	Nee
54 Supply Chain Campus Dinalog	Breda	Opstart	Ja, incubator	Ja, beperkt	Dinalog, in ontwikkeling	Opstart	Nee
55 Food & Health Campus	Den Bosch	Opstart	Ja	Ja, beperkt	JB ziekenhuis, HAS, Avans	Ja	Ja
56 Brainport Innovation Campus	Eindhoven	Idee	Ja	Nee	?	Nee	?
57 Design Campus Strijp S	Eindhoven	Opstart	Ja	Ja, ruim	Nee	Ja	Nee
58 High Tech Campus	Eindhoven	Volwassen	Ja	Ja, ruim	Philips, Holst	Ja	Ja
59 TUE Campus	Eindhoven	Groei	Ja	Ja, ruim	TU, TNO	Ja	Ja
60 Food Technology Park	Helmond	Opstart	Ja	Ja, beperkt	Nee	Ja	Nee
61 High Tech Automotive Campus	Helmond	Groei	Ja	Ja, ruim	PDE, TUV, TNO	Ja	Ja
62 Aerospace & Maintenance Value Park	Tilburg/ Gilze Rijen	Opstart	Ja	Ja, ruim	Nee	Ja	Nee

Noord-Brabant - vervolg

		1	2	3	4	5	
Naam Campus	Locatie	Ontwikkelings- fase	Focus op R&D en/of technologie- gedreven activiteiten	Hoogwaardige bedrijfsomgeving (incl. faciliteiten)	Manifeste kennisdrager	Actieve open innovatie	Wel / Geen Campus
63 Philips Healthcare Campus	Veldhoven	Gaat niet door als open campus	x	x	x	x	x
64 Maintenance campus Aviolanda	Woensdrecht	Opstart	Ja	Ja	Nee	Ja	Nee
65 Green Chemistry Campus	Bergen op Zoom	Opstart	Ja, deels	Ja, beperkt	Sabic	In opstart	?
66 Life Sciences Park	Oss	Opstart	Ja	Ja	MSD	Ja	Ja
67 Science Park Ekkersrijt	Son	Volwassen	Ja	Ja, beperkt	Nee	Nee	Nee
68 Paardenwereld	Deurne	Opstart	Nee	Ja, beperkt	Helicon	Nee	Nee

Limburg

		1	2	3	4	5	
Naam Campus	Locatie	Ontwikkelings- fase	Focus op R&D en/of technologie- gedreven activiteiten	Hoogwaardige bedrijfsomgeving (incl. faciliteiten)	Manifeste kennisdrager	Actieve open innovatie	Wel / Geen Campus
69 New Energy Campus Avantis	Heerlen	Idee	Ja	Nee, alleen incubator gepland	Nee	Opstart	Nee
70 Health Campus	Maastricht	Groei	Ja	Ja, ruim	UM, UMC	Ja	Ja
71 Chemelot	Sittard-Geleen	Volwassen	Ja	Ja, ruim	DSM, Sabic	Ja	Ja
72 Greenpark Venlo	Venlo	Opstart	Ja	In ontwikkeling	Nee	Opstart	Nee
73 Océ Campus	Venlo	Gaat niet door als open campus	x	x	x	x	x
74 Sunrise Campus	Venlo	Gaat niet door als campus	x	x	x	x	x

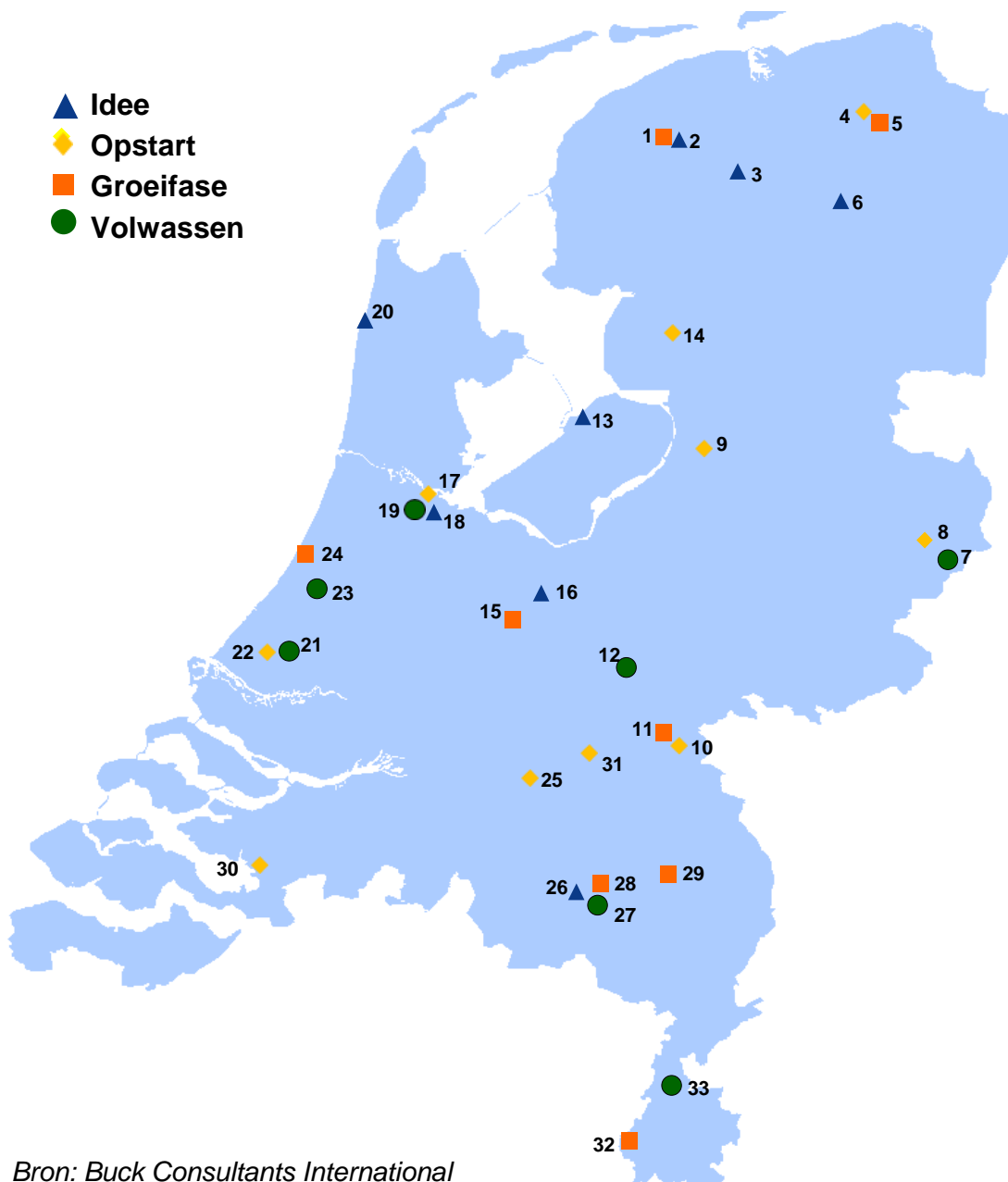
3 Resultaten beoordeling

Op basis van de resultaten van de beoordeling blijkt het volgende

Type campussen	Aantal
A Gaat niet door	11
B Idee, geen R&D en manifeste kennisdrager	11
C Bestaand, maar voldoet niet aan campus definitie	19
D Idee fase, focus op R&D en manifeste kennisdrager in principe aanwezig	8
E Campussen: <ul style="list-style-type: none">• Opstart fase• Groei fase• Volwassen fase	25 10 8 7
Totaal	74

- ▲ Idee
- ◆ Opstart
- Groeifase
- Volwassen

1. Wetsus/ Watercampus - Leeuwarden
2. Dairy Campus – Leeuwarden
3. High Tech Campus – Drachten
4. Healthy Ageing Campus - Groningen
5. Zernike Science Park – Groningen
6. Kennispark Sendorttechnologie -Assen
7. Kennispark Twente - Enschede
8. Thales High Tech Campus – Hengelo
9. Polymer Science Park - Zwolle
10. NovioTech Campus - Nijmegen
11. Mercator Science Park - Nijmegen
12. Wageningen UR Campus – Wageningen
13. Emerging Disease Campus – Lelystad
14. Geomatics Business Park - Marknesse
15. Science Park Utrecht – Utrecht
16. Life Science Campus – Bilthoven
17. AMC Medical Business Park – Amsterdam
18. VU Campus- Amsterdam
19. Amsterdam Science Park – Amsterdam
20. ECN Petten - Petten
21. TU Delft/ Technopolis (TIC Delft) - Delft
22. Biotech Campus – Delft (TIC Delft)
23. Bio Science Park - Leiden
24. Space Business Park – Noordwijk
25. Food & Health Campus - Den Bosch
26. Brainport Innovation Campus – Eindhoven
27. High Tech Campus - Eindhoven
28. Tue Campus - Eindhoven
29. High Tech Automotive Campus – Helmond
30. Green Chemistry Campus – Bergen op Zoom
31. Life Sciences Park - Oss
32. Health Campus - Maastricht
33. Chemelot – Sittard - Geleen

Bron: Buck Consultants International

Vergelijking beeld 2009 en 2012

Type campussen	Aantal 2009	Aantal 2012	Aantal 2009-2012
Totaal aantal campussen en campus initiatieven	55	74	+19
Echte campussen ww.:	24	33	+9
• Idee fase	4	8	+4
• Opstart fase	9	10	+1
• Groei fase	7	8	+1
• Volwassen fase	4	7	+3

Meerwaarde

- Technologieontwikkeling is per definitie internationaal. De concurrentie-strijd om nieuwe IP, producten en processen is wereldwijd. Vrijwel alle technologiegedreven bedrijven in Nederland hebben samenwerkings-partners en klanten over de hele wereld.
Afstand is géén barrière
- Uit de literatuur blijkt dat vestiging op campussen **voordelen** heeft voor de bedrijven in termen van makkelijke toegang tot kennisdragers, researchfaciliteiten, imago ('place to be') en praktische voordelen in de zin van gemeenschappelijke voorzieningen
- Het belang van toegang tot (directe) kennis is groter geworden door open innovatie. Dat wil zeggen dat bedrijven niet alleen meer zelf R&D doen, maar een (groeiend) deel in samenwerking met universiteiten, kennisinstituten, spin offs, etc. **Open innovatie begint vaak met informele contacten. Fysieke nabijheid werkt dit soort contacten in de hand**

Functies van een campus

- Een campus faciliteert open innovatie, wat een kernelement in de versnelling van innovatie in Nederland is
- Een campus is een natuurlijke habitat ('leefomgeving') voor onderzoeksafdelingen en daaraan gerelateerde onderzoeksfaciliteiten
- Een aantrekkelijke campus is uitnodigend voor internationale kenniswerkers, die immers ook (internationale) keuzemogelijkheden hebben

Conclusie

Een campus is niet alleen het natuurlijke en voor kenniswerkers en R&D afdelingen aantrekkelijke kristallisatiepunt voor open innovatie en publiek private R&D-samenwerkingsmogelijkheden, maar is door zijn onderscheidend vermogen en inspelend op nationale en regionale prioriteiten ook een innovatieversneller van formaat. In de internationale concurrentiestrijd om R&D-centra en kenniswerkers kan een goede campus een troef van formaat zijn

Volwassen campussen

	Totaal aantal gevestigde bedrijven	Aantal Spinoffs	Omvang werk- gelegenheid
7 Kennispark Twente - Enschede	384	150	6.300
12 WUR Campus - Wageningen	70	40	1.300
19 Amsterdam Science Park - Amsterdam	100	10	800-900
21 TU Delft Campus/Technopolis - Delft	206	145	4.750
27 High Tech Campus - Eindhoven	115	40	8.000
33 Chemelot R&D Campus - Sittard/Geleen	46	8	1.185
40 Bio Science Park – Leiden	122	22	5.400

GroEIFase

	Totaal aantal gevestigde bedrijven	Aantal Spinoffs	Omvang werk- gelegenheid
1 Wetsus/Water Campus - Leeuwarden	20	13	85
5 Zernike Science Park - Groningen	70	25	550
11 Mercator Science Park - Nijmegen	75	50	1.100
15 Utrecht Science Park - Utrecht	> 60	30	> 900 (incl. Danone 2013)
24 Space Business Park - Noordwijk	12	6	500
28 TU/e Science Park - Eindhoven	108	42	1.000
29 High Tech Automotive Campus - Helmond	27	0	470
32 Health Campus - Maastricht	53	28	900

Opstartfase

	Totaal aantal gevestigde bedrijven	Aantal Spin-offs	Omvang werkgelegenheid
4 Healthy Ageing Campus - Groningen	26	25	420
8 Thales High Tech Campus - Hengelo	0	x	0
9 Polymer Science Park - Zwolle	1	x	3
10 NovioTech Campus - Nijmegen	1	x	3
14 Geomatics Business Park - Marknesse	6	1	135
17 AMC Medical Business Park - Amsterdam	x	x	x
22 Biotech Campus - Delft	0	x	x
25 Food & Health Campus - Den Bosch	10-15	10-15	75
30 Green Chemistry Campus - Bergen op Zoom	5	0	15
31 Life Sciences Park - Oss	11	12	111

Campus in relatie tot regionale clusters

Cluster

Een cluster is een geografische concentratie van met elkaar verbonden bedrijven/instituten binnen een bepaalde branche/technologiedomein

- Begrensd geografisch gebied
- Specialisatie
- Netwerk van co-producenten, toeleveranciers, R&D instituten, universiteiten
- Kritische massa
- Actieve netwerken voor zakelijke transacties, dialoog en communicatie

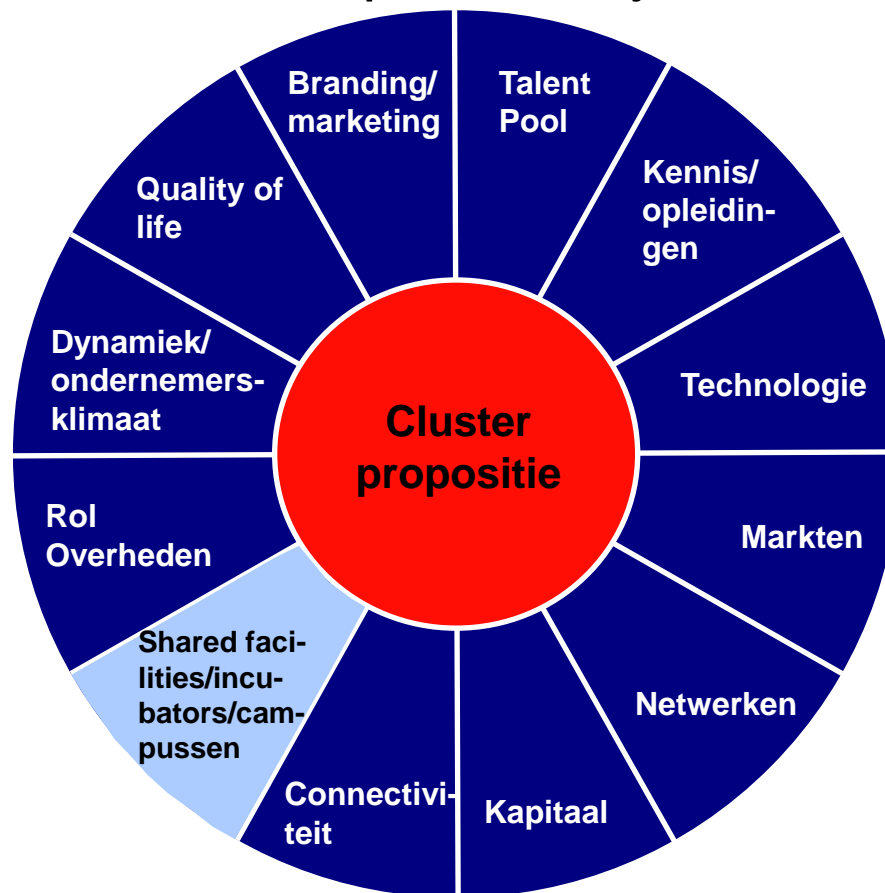
Meerwaarde van clusterontwikkeling

- Voordelen voor bedrijven
 - Toegang tot specifieke kennis door netwerk en dedicated R&D instituten
 - Toegespitste infrastructuur, o.a. voor R&D
 - Beschikbaarheid gespecialiseerd personeel
 - Aanwezigheid gespecialiseerde toeleveranciers
 - Extra profilering ('powered by')
 - Gezonde concurrentie, die motivatie en innovatie omhoog stuwt
- Voordelen voor regio's
 - Hogere productiviteit bedrijfsleven
 - Meer starters/spin-offs met grotere overlevingskans
 - Meer innovatie
 - Mogelijkheden voor specifiek en daardoor effectief stimuleringsbeleid
 - Verhoging attractiviteit voor bedrijven van elders ('the best businesses want to move in')

Bron: Buck Consultants International

BCI Cluster Klok

Bij het ontwikkelen en versterken van clusters spelen tal van elementen een rol; de campussen zijn daar één van

Bron: Buck Consultants International

Relatie clusters en campussen

- Een technologiecluster kan succesvol zijn zonder een campus
- Een campus kan niet succesvol zijn zonder een dynamisch en levendig cluster

Campussen in overheidsbeleid

- Topteams (adviezen en innovatiecontracten)
 - Campussen worden beperkt genoemd, vooral in de voorbeeldensfeer
 - Het belang van campussen in het algemeen wordt wel onderstreept in chemie, high tech en life sciences sectoren
- Landsdelige agenda's Regio's (Provincies / gemeenten)
 - Campussen worden nadrukkelijker genoemd als onderdeel van de regio agenda
 - Komt vooral voort uit de financiële bijdragen die zijn geleverd vanuit de 'oude' Investeringsprogramma's (Sterke Regio's, Pieken in de Delta, EFRO etc.)
 - Rijksinvesteringen waren destijds m.n. gericht op de fysieke en randvoorwaardelijke elementen van campussen:
 - Huisvesting (incubators, accelerators)
 - Kapitaalintensieve onderzoeksfaciliteiten (shared facilities)
 - Bereikbaarheid
 - Herstructurering
 - Nu geen financiële bijdragen van het Rijk meer
- Provincies zijn voor campussen belangrijkste overheidsorgaan